

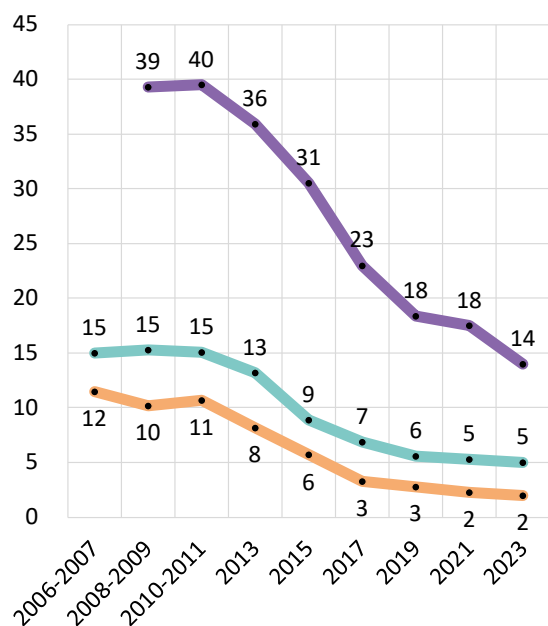

NIKOTIINITUOTTEIDEN KÄYTTÖ ENNEN JA NYT

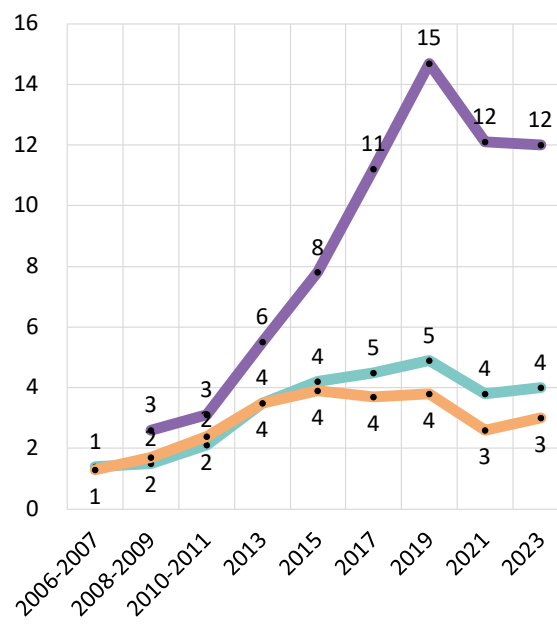
Alla näkyvät viivadiagrammit kertovat nuorten päivittäisestä tupakoinnista ja nuuskaamisesta vuosina 2006–2023. Vastatkaa viivadiagrammeja tulkitsemalla seuraaviin kysymyksiin.

- 1.** Kuinka monta prosenttia 8. ja 9. luokkalaisista tupakoi päivittäin vuosina 2006–2007? Entä vuonna 2023?
- 2.** Kuinka monta prosenttia 8. ja 9. luokkalaisista nuuskasi päivittäin vuosina 2010–2011? Entä vuonna 2023?
- 3.** Vertaillkaa tupakoiden ja nuuskaajien viivadiagrammeja toisiinsa. Mitä muutoksia huomaatte? Mistä muutos on voinut johtua?
- 4.** Mitä arvellette, millaisilta tilastot näyttävät vuonna 2030?

Taulukko 1: Päivittäin tupakoiden nuorten osuus (%)

Taulukko 2: Päivittäin nuuskaavien nuorten osuus (%)

Perusopetus 8. ja 9. lk   Lukio 1. ja 2. vuosi   Ammatillinen oppilaitos

NIKOTIINITUOTTEIDEN VAIKUTUKSET

Nikotiinituotteiden käyttö vaikuttaa ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi myös ympäristöön, muihin ihmisiin ja eläimiin. Keksittekö, **miten alla olevat kuvat liittyvät nikotiinituotteiden vaikutuksiin?** Entä keksittekö näiden lisäksi vielä muita tapoja, miten nikotiinituotteet vaikuttavat ympäristöön?

HUGO, OLIVIA JA VANAMO

Lukekaa seuraavat tilannekuvaukset yksi kerrallaan. **Keskustelkaa** tilanteeseen liittyvistä kysymyksistä. **Kirjoittakaa** sen jälkeen vastauksenne vastauslomakkeeseen.

1. Hugo on juuri aloittanut uudessa koulussa 7. luokan. Muutama oppilas hänen luokaltaan on alkanut käyttää nuuskaa. He ovat tarjonneet Hugollekin nuuskaa, mutta hän on kieltäytynyt. Hugo on pohtinut, pitäisikö hänen kuitenkin kokeilla kerran. Ihan vain näyttääkseen muille, että pystyy siihen.

- A)** Mitä seurauksia voi olla sillä, että Hugo kokeilee nuuskaa?
Listatkaa vähintään neljä seurausta.
- B)** Miten Hugon kannattaisi mielestänne toimia?
- C)** Miksi oman mielipiteen takana seisominen on joskus vaikeaa?

2. Olivia on huolissaan isosiskostaan Sofiasta. Sofia on polttanut tupakkaa jo pari vuotta. Viime aikoina Sofia on alkanut tupakoida salaa kotonakin. Sofia livahtaa nopeasti pihalle, niin että äiti ei huomaa mitään. Olivia ihmettelee, miten äiti ei ole haistanut Sofian tupakanhajuisia vaatteita. Olivia on huolissaan, koska koulussa on kerrottu tupakoinnin olevan haitallista sekä käyttäjälle itselleen että ympäristölle. Olivia ei halua suututtaa Sofiaa, joten hän ei ole sanonut äidille mitään.

- A)** Miten Olivian kannattaisi mielestänne toimia?
- B)** Millaisia ajatuksia ja tunteita läheisten nikotiinituotteiden käyttö voi herättää?
Kenen kanssa niistä kannattaisi puhua?

3. Vanamo ystävineen on nähnyt TikTokissa koulukavereiden julkaisemia, vapen höyryllä tehtyjä hienoja temppevideoita. Vanamoakin on alkanut kiinnostaa vapen hankkiminen ja höyrytemppejen kokeilu. Ystävät kuitenkin muistuttavat opettajan kertoneen oppitunnilla, että nikotiinituotteet ovat kiellettyjä alle 18-vuotiailta niiden haitallisuuden vuoksi. Ikäraja huolimatta Vanamo on nähnyt tuttujen nuorten myyvän somessa vapea, joten sitä kautta hänelläkin olisi mahdollisuus ostaa sellainen.

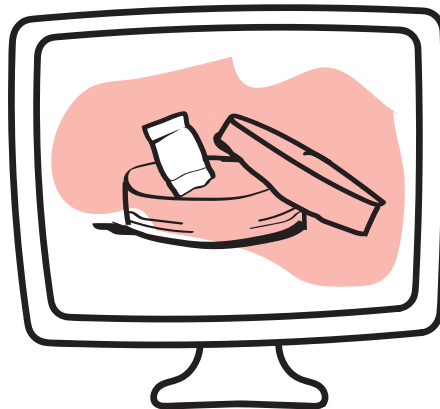
- A)** Millaisia riskejä vapen (eli sähkösavukkeen) ostamiseen välittäjän kautta liittyy?
  - B)** Mitä haittoja vapen käytöstä voi aiheutua Vanamolle?
-

TUPAKKAN TARINA

Lukekaa ensin Tupakan tarina -sarjakuva. Sen jälkeen vastatkaa seuraaviin kysymyksiin.

1. Mikä oli mielestänne yllättävin kohta tarinassa? Tuliko tarinassa esiin jotakin sellaista, mitä ette tienneet aiemmin?
2. Tupakka- ja nikotiinituotteiden mainostaminen kiellettiin Suomessa vuonna 1978. Kuitenkin esimerkiksi tv-ohjelmissa, elokuvissa ja sosiaalisessa mediassa saattaa nähdä nikotiinituotteita käyttäviä ihmisiä. Mitä arvellette, vaikuttaako mediassa näkyvä nikotiinituotteiden käyttö nuorten nikotiinituotekokeiluihin?
3. Tarinassa kerrotaan tupakan koukuttavasta ainesosasta, nikotiinista. Nikotiiniriippuvuus on yksi syy siihen, miksi ihmiset jatkavat nikotiinituotteiden käyttöä, vaikka tietävät niiden olevan haitallisia. Mitä muita syitä nikotiinituotteiden käytön jatkamiseen voi olla kuin riippuvuus?
4. Miettikää tilannetta, jossa sinulle tai ystävällesi tarjotaan tupakkaa, nuuskaa tai jotain muuta nikotiinituotetta. Keksikää jokin hyvä tapa, miten niistä voisi kieltäytyä.

TOTTA VAI TARUA?

Lukekaa alla olevat väittämät yksi kerrallaan ääneen. Pohtikaa jokaisen väittämän kohdalla, onko väite **totta vai tarua**. Miten perustelette vastauksenne?

1. Yli 90 % tupakoivista aikuisista on aloittanut tupakoinnin alaikäisenä.
2. Nuuska on nikotiiniuote, jota käytetään suussa ylähuulen alla.
3. Sähkösavuke voi myös sisältää nikotiinia.
4. Opettaja saa puuttua oppilaan nuuskaamiseen.
5. On jokaisen oma asia, käyttääkö nikotiiniuotteita vai ei.
6. Nuuskaa saa antaa kaverille.
7. Nuuska parantaa urheilusuoritusta.
8. Nikotiiniuotteiden käyttö voi aiheuttaa pahoinvointia.
9. Tupakan tumpi on maailman yleisin roska.
10. Tupakkaa ja nikotiiniuotteita valmistavat yritykset hyötyvät nuorten tekemistä vapevideoista somessa.

BUENO RASTIRATA – Nikotiini

1. NIKOTIINITUOTTEIDEN KÄYTTÖ ENNEN JA NYT

1. _____ ja _____

2. _____ ja _____

3. _____

4. _____

2. NIKOTIINITUOTTEIDEN VAIKUTUKSET

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

3. HUGO JA OLIVIA

1. A) _____

B) _____

C) _____

2. A) _____

B) _____

TUPAKAN TARINA

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

TOTTA VAI TARUA?

Laita rasti ruutuun

1.	Totta	☐	Tarua	☐	6.	Totta	☐	Tarua	☐
2.	Totta	☐	Tarua	☐	7.	Totta	☐	Tarua	☐
3.	Totta	☐	Tarua	☐	8.	Totta	☐	Tarua	☐
4.	Totta	☐	Tarua	☐	9.	Totta	☐	Tarua	☐
5.	Totta	☐	Tarua	☐	10.	Totta	☐	Tarua	☐

LISÄTILAA TARVITTAESSA
